

Sygn. akt VI Cz 817/17

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VI Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Janina Ignasiak

Sędziowie: SSO Agnieszka Polak spr

SSO Leszek Mazur

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 sierpnia 2017r.

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko I. C.

o zapłatę i wydanie

na skutek zażalenia powoda M. B.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 25 maja 2017r.

sygn. akt I C 1416/16

postanawia:

1. uchylić zaskarżone postanowienie w całości,
2. oddalić wniosek powoda o koszty postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 maja 2017r. Sąd Rejonowy w Częstochowie uchylił wyrok zaoczny z dnia 29 września 2016r. (pkt 1) i pozew odrzucił (pkt 2).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że powód M. B. domagał się zasądzenia od pozwanego I. C. na swoją rzecz kwoty 699,30 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 16 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty i wydania ruchomości, ewentualnie zapłatę w miejsce wydania kwoty 1100 zł. Żądanie wydania ruchomości powód cofnął w toku postępowania, gdyż pozwany zwrócił mu sprzęt.

Argumentując żądanie powód podał, że na prośbę pozwanego w dniu 5 stycznia 2015r. zawarł z (...) S.A. w W. umowę o świadczenie usług abonenckich. Umowa ta była zawarta wyłącznie z uwagi na potrzeby i prośby pozwanego, byłego zięcia powoda. Zgodnie z uzgodnieniami stron zostały na rzecz pozwanego przekazane w użyczenie ruchomości w postaci dwóch dekodeków i karty dekodującej. Usługi ujęte w umowie z (...) były świadczone wyłącznie na rzecz pozwanego, gdyż przebywał on w B. i tam odbierał sygnał telewizji cyfrowej. Pozwany do września 2015r. opłacał abonament oraz inne należności związane ze świadczonymi usługami, natomiast od października 2015r. zaprzestał dokonywania opłat ze względu na rozstanie z córką powoda i założenie sprawy o rozwód. Wobec tego powód wypowiedział pozwanemu umowę użyczenia sprzętu i zażądał jego zwrotu. Powód dokonał wpłat z tytułu abonamentu

za okres od października 2015r. do kwietnia 2016r. na łączną kwotę 699,30 zł. Pozwany jako wyłącznie korzystający ze sprzętu i dostarczanego sygnału telewizyjnego jest zatem obowiązany do zwrotu ww. kwoty.

W dniu 29 września 2016r. Sąd w oparciu o art. 339 k.p.c. wydał wyrok zaoczny, w którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 699,30 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 16 kwietnia 2016r. oraz kwotę 1.307 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Odrębnym postanowieniem umorzył postępowanie w zakresie cofniętego żądania.

Pozwany złożył sprzeciw od wyroku zaocznego, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Podniósł zarzut braku jurysdykcji krajowej. Oświadczył, że od ośmiu lat na stałe zamieszkuje w (...).

Sąd Rejonowy uznał zarzut braku jurysdykcji za uzasadniony.

Zgodnie z art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego. Do osób, które nie są obywatelami państwa członkowskiego, w którym mają miejsce zamieszkania, stosuje się przepisy jurysdykcyjne właściwe dla obywateli tego państwa członkowskiego.

Powyższa regulacja stanowi zasadę ogólną, zgodnie z którą, właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd państwa członkowskiego, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania. Jak stanowi art. 5 rozporządzenia odstępstwo od tej zasady dopuszczalne jest jedynie na podstawie sekcji 2-7 rozdziału II rozporządzenia, przy czym w orzecznictwie i doktrynie podkreśla się, że postanowienia wyłączające zasadę ogólną należy interpretować w sposób ścisły.

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie nie zachodziły okoliczności wskazane w przepisach sekcji 2-7 rozporządzenia, uzasadniające zastosowanie wyjątku od określonej w art. 4 zasady. Żądanie zapłaty kwoty 699,30 zł nie wynikało z umowy wiążącej strony, ani z czynu niedozwolonego. Powód nie podnosił tych okoliczności w treści pozwu. Wskazywał jedynie, że wiązała go z pozwanym umowa użyczenia sprzętu do odbioru telewizji cyfrowej, a więc umowa nieodpłatna dotycząca korzystania z rzeczy ruchomych. Powód nie podnosił w pozwie żadnych okoliczności pozwalających na przyjęcie, że strony procesu łączyła umowa, na podstawie której pozwany zobowiązał się na rzecz powoda do uiszczania w jego imieniu opłat abonamentowych. Roszczenie powoda o zapłatę wskazanej w pozwie kwoty mogło znajdować podstawę prawną wyłącznie w przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu.

W tym stanie brak było podstaw do zastosowania przepisów szczególnych rozporządzenia na temat jurysdykcji sądowej i właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy jest sąd państwa członkowskiego, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania.

Jako podstawę prawną uchylenia wyroku zaocznego i odrzucenia pozwu Sąd wskazał art. 347 k.p.c. w związku z art. 1099 § 1 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie w przedmiocie odrzucenia pozwu złożył powód zarzucając naruszenie art. 4 ust. 1 w związku z art. 7 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych w związku z art. 1103⁷ pkt 1 k.p.c. i art. 1099 § 1 k.p.c. poprzez uznanie braku jurysdykcji krajowej w niniejszej sprawie, podczas gdy sprawy rozpoznawane w procesie należą do jurysdykcji krajowej, gdy dotyczą zobowiązania wynikającego z czynności prawnej, które zostało wykonane albo ma lub miało być wykonane w Rzeczypospolitej Polskiej, a zapłata za dostarczenie abonamentu miała być przez pozwanego dokonana na terenie RP i tutaj powstała szkoda powoda wynikająca z czynu niedozwolonego, albowiem rachunek bankowy usługodawcy znajduje się na terytorium RP. Nadto osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być, niezależnie od obywatelstwa pozywane przed sądy tego państwa, a powód posiadał możliwość wyboru Sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

W oparciu o powyższe zarzuty powód domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia powód dodał, że pozwany przebywa czasowo w Irlandii w celach zarobkowych, a jego stałe miejsce zamieszkania znajduje się w C.. Dowodem tego jest adres wskazany w sprawie rozwodowej prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Częstochowie, na który była doręczana pozwanemu korespondencja.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie było uzasadnione.

Stosownie do treści art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. UE. L. Z 2012.351.1 ze zm), z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego. Z kolei art. 5 ust. 1 stanowi, że osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego państwa członkowskiego tylko zgodnie z przepisami ustanowionymi w sekcjach 2-7 niniejszego rozdziału. Wg art. 7 pkt 2 osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim w sprawach dotyczących czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego - przed sądy miejsca, w którym nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę.

Podobną regulację do art. 7 pkt 2 powołanego rozporządzenia zawiera art. 1103⁷ pkt 2 k.p.c. Wg tego przepisu sprawy rozpoznawane w procesie, inne niż wymienione w art. 1103¹-1103⁶, należą do jurysdykcji krajowej także wtedy, gdy dotyczą zobowiązania niewynikającego z czynności prawnej, które powstało w Rzeczypospolitej Polskiej. Zwykle za miejsce powstania zobowiązania niewynikającego z czynności prawnej uważa się miejsce, w którym zaszło zdarzenie prawne rodzące zobowiązanie, w szczególności miejsce dokonania czynu niedozwolonego czy miejsce przesunięcia majątkowego skutkującego bezpodstawnym wzbogaceniem. Z taką sytuacją mamy do czynienia w tej sprawie. Powód uiszczał bowiem za pozwanego należności z tytułu umowy zawartej z (...) S.A., z której de facto korzystał pozwany. Umowa abonencka została zawarta w Polsce, powód w Polsce dokonał zapłaty, zatem zobowiązanie powstało na terytorium RP.

Uchylenie wyroku zaocznego było konsekwencją uznania braku jurysdykcji krajowej. Wobec istnienia jurysdykcji krajowej konieczne było uchylenie zaskarżonego postanowienia z dnia 25 maja 2017r. w całości.

Żądanie kosztów postępowania zażaleniowego było przedwczesne. O kosztach tych Sąd winien rozstrzygnąć w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Podstawą prawną zaskarżonego postanowienia jest art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.